

عنوان مقاله:

بررسی نقش اقلیم روی فرآیندهای هوازدگی سنگ ها براساس مدل های پلتیر در ایران

محل انتشار:

فصلنامه اطلاعات جغرافیایی (سپهر)، دوره 23، شماره 89 (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 5

نویسنده:

علی حنفی - دانشجوی دکتری اقلیم شناسی دانشگاه اصفهان و عضو هیأت علمی دانشگاه امام علی (ع)

خلاصه مقاله:

هوازدگی زمانی رخ می دهد که سنگ های سطحی زمین در اثر فرایندهای فیزیکی، شیمیایی و یا بیولوژیکی شکسته و یا تغییر شکل م ی دهند. این عمل می تواند توسط باد، آب، اقلیم، عوامل گیاهی و جانوری صورت گیرد. این مطالعه براساس مدل های لوپس پلتیر انجام شده که در این مدل ها از دو متغیر متوسط دما و بارش سالانه استفاده گردیده است. پلتیر با استفاده از این دو متغیر هفت مدل را مشخص کرد که می توانند انواع مختلف پدیده های هوازدگی را توصیف کنند. از بین این مدل ها دو مدل مربوط به رژیم های هوازدگی و رژیم های مورفوژنتیکی در مورد کشور ایران مورد بررسی قرار گرفته و رژیم های مربوط به هر ایستگاه از روی نمودارهای مربوطه تعیین گردید. به منظور مطالعه و بررسی وضعیت هوازدگی و مناطق ژئومورفولوژیکی در سطح کشور، داده های اقلیمی شامل میانگین بارش و دمای سالانه 143 ایستگاه سینوپتیک که دارای داده و طول دوره آماری مناسب بودند از سایت سازمان هواشناسی اخذ گردیده و در یک پایگاه داده در محیط GIS ثبت گردید. در ادامه بعد از بررسی روند دما و بارش در کشور، رژیم های مربوط به هر ایستگاه از روی مدل های پلتیر تعیین و بعد از دادن ارزش وزنی به آنها در پایگاه داده مربوطه ثبت گردیده و سپس نقشه های مربوطه در محیط Arcmap تولید گردید. نتایج حاصل نشان داد که از نه وضعیت مورفوژنتیکی موجود در مدل پلتیر، پنج وضعیت در شرایط اقلیمی ایران اتفاق می افتد به طوری که بیشتر بخش های واقع در فلات مرکزی، شرق و جنوب کشور در منطقه خشک، مناطق کوهستانی کشور، ارتفاعات زاگرس و البرز دارای رژیم نیمه خشک، ایستگاه های واقع در سواحل جنوبی دریای خزر و دامنه های غربی زاگرس دارای رژیم معتدل و ساوان می باشند. از نظر وضعیت هوازدگی نیز مناطق واقع در فلات مرکزی و جنوب کشور دارای هوازدگی خیلی کم، مناطق کوهستانی کشور مثل ارتفاعات زاگرس، البرز و شمال غرب دارای هوازدگی مکانیکی در سطح ضعیف، در برخی از ایستگاه های واقع در دامنه های شمالی البرز و دامنه های غربی زاگرس هوازدگی شیمیایی همراه با عمل یخبندان تا هوازدگی شیمیایی متوسط و در چند ایستگاه واقع در سواحل جنوبی دریای خزر هوازدگی شیمیایی در سطح شدید رخ م ی دهد.

کلمات کلیدی:

اقلیم، هوازدگی، مدل های پلتیر، ایران، مورفوژنتیک، سیستم اطلاعات جغرافیایی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/514623>

